

waarbij de thuissituatie wordt betrokken?

- Hoe krijg ik meer inzicht in methoden en materialen en hoe leer ik benaderingswijzen hanteren om beter aan te sluiten bij de verschillende leerstijlen van kinderen?

Het is een hele omschakeling om het allemaal gerealiseerd te krijgen. Maar we zijn op weg en we beseffen terdege: het lom-kind zal ons een zórg zijn!

kort & krachtig

leesvoer

Ervaringsleren in de praktijk

De afgelopen jaren zijn er vele beschouwingen aan achtergronden, principes en modellen van ervaringsleren gewijd. Maar de praktijk van ervaringsleren, waarin onderwijs en vorming samen gaan, komt zelden uitgebreid aan bod.

In haar boek *Een ervaring rijker* schenkt Wanda Dijkman ruime aandacht aan de manier van werken vanuit de ideeën over ervaringsleren. Drie-

kwart van haar boek bestaat uit een beschrijving van een jaar leren in een vrouwengroep van de Open School Groningen, aangevuld met een meer theoretische toelichting. In de vorm van een interview gaat de schrijfster verder in op de recente ontwikkelingen in het Open Schoolwerk. *Een ervaring rijker* is vooral bedoeld voor begeleid(st)ers van Open Schoolgroepen, cursussen Volwassenen op Herhaling en dergelijke leer-groepen. Het is verder van belang voor iedereen die wil weten hoe ervaringsleren in de praktijk vorm kan krijgen.

Wanda Dijkman *Een ervaring rijker* 203 bladzijden, met tekeningen. Bestellen door overmaking van f 15,- op giro 4265736 van Uitgeverij Pendoor, Amsterdam. ISBN 90 70707 01 2

Taalonderwijs aan Molukse havo-leerlingen

Dit is de titel van Marilah 14, een uitgave van PA De Eekhorst in Assen. Op deze PA is men al enige jaren bezig met een project Bicultureel Onderwijs, speciaal gericht op Molukse leerlingen.

Marilah 14 doet verslag van het onderwijs aan de Molukse leerlingen op de havo-afdeling in de vakken Moluks Maleis en Nederlands.

De Molukse leerlingen worden daartoe — niet zonder aarzeling overigens — uit de normale klas-samenstelling gehaald. Deze ingreep biedt echter de mogelijkheid om op deze leerlingen toegesneden taallessen te geven. De wijze waarop dit gaat, komt in dit studieschrift uitgebreid aan de orde. Een greep uit de voorbeelden:

- het vak Moluks krijgt een volwaardige plaats in het onderwijs

- er vindt vergelijkende taalbeschouwing plaats tussen het Moluks Maleis en het Nederlands

- men kan 'openlijk' schrijven vanuit de eigen ervaringen, bijvoorbeeld over zaken die een belangrijke plaats in hún volwassenwording innemen

Adressen van de auteurs in dit nummer

Henk Claasen, Herenlaan 59, 3701 AS Zeist

Rob Godfried, Ruyschstraat 46 hs, 1091 CD Amsterdam

Dorian de Haan, Jodenbreestraat 68, 1011 NP Amsterdam

Lidy Lohmann, Vlierweg 5, 3991 BA Houten (Utr.)

Charles van der Mark, Van Renesstraat 6, 1741 HD Schagen

- — onderwerpen van werkstukken sluiten meer aan bij de verschijnselen en ontwikkelingen binnen de eigen Molukse gemeenschap
  - lezen en herlezen, schrijven en herschrijven, spreken en herformuleren krijgen bewust aandacht, met name door leerlingen elkaars teksten te laten corrigeren
  - naast Nederlandse literatuur krijgen ook Molukse volksverhalen, toneelstukken en poëzie in de lessen een kans
  - om leerlingen te scholen in begrippen als fictie, vertelperspectief, thematiek en structuur van de handeling worden leeskringen georganiseerd. De invulling van het programma voor de Molukse leerlingen wordt verder concreet gemaakt met een groot aantal bijlagen, waarin lesmateriaal en uitgevoerde opdrachten door leerlingen bijeengebracht zijn.
- Ook verkrijgbaar is Marilah 13, dat gaat over een kennismakingscursus met de Molukse keuken voor leraressen van een lbo/mbo-school in Assen. Marilah 13 en 14 zijn te bestellen via: De Eekhorst, Platolaan 2, 9404 EN Assen, tel. 05920 — 14033. Prijs: resp. f 4,- en f 5,-.

Media in het onderwijs

In *Vonk* nr 5, november/december 1982 artikelen rond het thema 'gebruik van media in het onderwijs', samengesteld door de gelijknamige groep.

In een inleidend theoretisch artikel van Henk Dekker worden de didactische hulpmaterialen in een finaal model van onderwijsleersituaties geplaatst en ingedeeld volgens een drietal criteria. 'Voor een degelijk taalbeschouwingsonderwijs is het gebruik van media *onontkoombaar*' is de stelling die Willie Van Peer verdedigt in zijn artikel met de poly-interpretabele titel: 'Meer met media'. Mark Boeyens en Wim de Vries geven theoretische achtergrondinformatie over teksten uit de media en daarbij aansluitend praktische toepassingen over het werken ermee in de klas. Wat je zoal concreet kunt doen rond produkten van de radio-nieuwsdienst (BRT-journaal, BRT-actueel, BRT 2 focus) vertellen Lieven Van den Taelen en André Swillens. Een ander BRT-produkt, namelijk de schoolradio en meer bepaald Nederlands voor 16- tot 18-jarigen wordt door Roger Roger op de korrel genomen. Hij besluit met een aantal praktische tips voor de heren makers van de uitzendingen, die we hiervan

graag op de hoogte zullen brengen. Over film in de klas had André Swillens een gesprek met Gerard Habraken die zich bezighoudt met filmvorming en filmbegeleiding.

Tot slot nog wat praktische informatie over de provinciale uitleendienst van audiovisuele materialen en een geannoteerde bibliografie.

Men kan zich abonneren op *Vonk* via de VON-administratie.

Verslag van de ledenvergadering 13-11-1982

De echte VON-ners trokken op deze zaterdag naar de school 'Mons Aurea' te Haarlem, waar zij voor het eerst onze nieuwe voorzitter Willem Mooijman aan de leiding zagen. De vergadering verliep als volgt:

1 Verslag ledenvergadering mei 1982: goedgekeurd.

2 Mededelingen: *Het uitgavenplan*

Naar aanleiding van het slimme idee van Peter Dekkers om een brochurereeks te starten is een aantal mensen hard aan het werk geslagen. Deze werkgroep heeft inmiddels denkbeelden over uitgaven ontwikkeld én over de uitgever (Pendoor). De eerste uitgaven rollen in 1983 van de pers. Namens het VON-bestuur neemt Ria Milder hieraan deel.